

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

สำหรับสมาชิกวุฒิสภาได้ใช้ในการติดตามผลการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการของสภาผู้แทนราษฎร

ร่าง
พระราชบัญญัติ
โรงงาน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๒๐/๒๕๖๘

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่

(๑) ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๗

(๒) ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายพชร จันทรวงทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

(๓) ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายชวาล พลเมืองดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน กับคณะ (ยังมิได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กล่าว ทั้ง ๓ ฉบับ ได้เข้าสู่วิธีพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้นของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้จัดทำในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อท่านต้องการอ่านเอกสารที่แนบมาพร้อมกับเอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น ของร่างพระราชบัญญัติในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์นี้ ขอความกรุณาเข้าไปที่ลิงก์ หรือ URL ที่ปรากฏด้านล่างของเอกสารนั้น ๆ เพื่ออ่านเอกสาร

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กันยายน ๒๕๖๘

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น จัดทำโดย

นางปณิดา สท้านไตรภพ	เลขาธิการวุฒิสภา
นายทศพร แยมวงษ์	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นายโสภณ ชาทบุษย์จารุ	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุธีรา จินายน	นิติกรชำนาญการพิเศษ กำกับดูแลการปฏิบัติราชการแทนผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวอริยาพร โพธิ์ใส	นิติกรชำนาญการ
นางกิตติมา อรุณพูลทรัพย์	วิทยาการชำนาญการ
นางพวงผกา วรศิลป์	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอลงกรณ์ ตันเบ็ต	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวบุษบา เสือแป้น	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางภสพร อัครนาวัน	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง
ขั้นรับหลักการ ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้	๑
๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑๒
๓. การตอบชี้แจง	๑๔
๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ขั้นรับหลักการ	๑๔
๕. ภาพอินโฟกราฟิกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	๑๗

ภาคผนวก

: ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	(๑)
: ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายเพชร จันทรวงทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	(๔๑)
: ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชวาล พลเมืองดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (ยังมีได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร)	(๔๙)
: ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข) กับร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายเพชร จันทรวงทอง กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชวาล พลเมืองดี กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	(๖๙)

ส่วนที่ ๑

ประเด็นสำคัญจากการอภิปราย
ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ
ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

**ร่างพระราชบัญญัติ
โรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)**

ประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ^๑

๑. เหตุผลที่จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๑ การเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๗ และได้เข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบให้นำร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญทำนองเดียวกันอีก จำนวน ๒ ฉบับ ขึ้นมาพิจารณารวมกันไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ (๒) ข้อ ๒๘ และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม^๒ คือ

(๑) ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายพชร จันทรวงทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

(๒) ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดย นายชวาล พลเมืองดี กับคณะ (ยังไม่ได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร) ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๘

^๑ สามารถสืบค้นเอกสารแนบระเบียบวาระ เอกสารประกอบการพิจารณา บันทึกการประชุมในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้จากเว็บไซต์ PRT คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร <https://prt.parliament.go.th> หรือสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๑ ถึง ๗ ในหน้าที่ ๑๕ ถึง หน้าที่ ๑๖ และสืบค้นพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๘ หน้าที่ ๑๖

^๒ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๕๕ (๒) ข้อ ๒๘ และข้อ ๑๑๗ วรรคสาม กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๕๕ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติโดยอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา เว้นแต่ญัตติ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน

ฯลฯ

ฯลฯ

ข้อ ๒๘ การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง”

ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

๑.๒ สารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติที่มีสารสำคัญทำนองเดียวกัน ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล พร้อมทั้งกล่าวถึงสารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่เสนอทั้ง ๓ ฉบับ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๒.๑ นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ

ได้ขอแก้ไขเพิ่มเติมบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรยินยอมให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๑^๓ จากนั้นนายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผล^๔ พร้อมทั้งกล่าวถึงสารสำคัญของร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวง กำหนดให้การประกอบกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน ทรัพย์สิน ประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งอาจกระทำ^๕ต่อสิ่งแวดล้อมเป็นโรงงานจำพวกที่ ๓ (เพิ่มมาตรา ๗/๑)

(๒) เพิ่มอำนาจของรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง (เพิ่มมาตรา ๘ (๗/๑) (๗/๒) และ (๗/๓))

(๓) กำหนดอำนาจรัฐมนตรีเกี่ยวกับการกำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐)

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ในการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีผู้ประกอบการโรงงานไม่ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙)

(๕) กำหนดความรับผิดชอบแห่งของผู้ประกอบกิจการโรงงาน (เพิ่มหมวด ๒/๑ ความรับผิดชอบแห่ง มาตรา ๔๔/๑ มาตรา ๔๔/๒ มาตรา ๔๔/๓ และมาตรา ๔๔/๔)

(๖) แก้ไขบทกำหนดโทษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕)

เหตุผล

โดยที่ภายหลังประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่ายังคงมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสม และไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการควบคุมการประกอบกิจการขนาดเล็กที่มีความเสี่ยงและมีความเป็นอันตรายโดยสภาพของการประกอบกิจการนั้น รวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับอำนาจในการ

^๓ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๖๑ กำหนดไว้ ดังนี้

“ข้อ ๖๑ การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติหรือการถอนญัตติที่ประธานสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม”

^๔ โปรดดูบันทึกหลักการและเหตุผลที่นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ ขอแก้ไขเพิ่มเติมโดยสแกนข้อมูลผ่าน QR CODE หมายเลข ๒ ในหน้าที่ ๑๕

^๕ ถ้อยคำตามที่ปรากฏในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ที่ถูกนำจะเป็นคำว่า “กระทบ”

กำกับดูแลเอกชนที่เป็นผู้รับผิดชอบในพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรม ข้อจำกัดของหน่วยงานเฉพาะที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องที่สำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ข้อจำกัดในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ข้อจำกัดเกี่ยวกับหลักประกันในการนำมาเยียวยาและฟื้นฟูความเสียหายหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ข้อจำกัดเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และข้อจำกัดเกี่ยวกับบทกำหนดโทษทางอาญาในการลงโทษผู้กระทำผิด ดังนั้น สมควรต้องแก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดจำพวกของโรงงาน การกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่ง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การกำหนดอำนาจในการกำกับดูแลในพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรม การกำหนดให้มีการใช้มาตรการบังคับทางปกครองที่เหมาะสม การกำหนดให้ต้องจัดทำประกันภัย รวมทั้งการเพิ่มเติมบทกำหนดโทษทางอาญาให้สูงขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดย นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ จำนวน ๘ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑. วันใช้บังคับ

- พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒. กำหนดลักษณะของโรงงานจำพวกที่ ๓

- กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้การประกอบกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน ทรัพย์สิน ประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งอาจกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นโรงงานจำพวกที่ ๓ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้) (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๗/๑)

๓. การควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน

- เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกที่ ๑ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน) โรงงานจำพวกที่ ๒ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน) โรงงานจำพวกที่ ๓ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้) หรือทุกจำพวกต้องปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้

๓.๑ กำหนดให้มีมาตรฐานโรงงานหรือมาตรฐานสากลที่เป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางปฏิบัติเพื่อให้โรงงานดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม

๓.๒ กำหนดให้มีหน่วยงานเฉพาะภายในกระทรวงอุตสาหกรรม โดยให้มีภารกิจและหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเข้าตรวจสอบและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการเฉพาะ โดยให้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

๓.๓ กำหนดให้โรงงานบางชนิดหรือบางประเภทตามมาตรา ๗ (โรงงานจำพวกที่ ๑ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน) โรงงานจำพวกที่ ๒ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน) โรงงานจำพวกที่ ๓ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้)) ต้องทำประกันภัยกับผู้รับประกันภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันภัย เพื่อเป็นการคุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน

(ร่างมาตรา ๔ เพิ่มมาตรา ๘ (๗/๑) (๗/๒) และ (๗/๓))

๔. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของรัฐมนตรีในการประกาศเขตประกอบการอุตสาหกรรม

- กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจประกาศกำหนดให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม โดยกำหนดให้ผู้บริหารเขตประกอบการอุตสาหกรรมอยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัตินี้โดยมีหน้าที่ ความรับผิดชอบ และสิทธิใด ๆ เสมือนเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงาน (ร่างมาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐)

๕. การสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานหยุดประกอบกิจการโรงงาน

- กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๗ (ผู้ประกอบกิจการโรงงานฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน และพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด) โดยไม่มีเหตุอันควร หรือในกรณีที่ปรากฏว่าการประกอบกิจการของโรงงานจะก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว และปรับปรุงแก้ไขโรงงานนั้นหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด และถ้าผู้ประกอบกิจการโรงงานได้ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมายสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานหยุดประกอบกิจการโรงงานตามวรรคหนึ่ง แต่ไม่ปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมายมีอำนาจสั่งพักใช้ใบรับแจ้งสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๒ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน) หรือสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้) และปรับปรุงแก้ไขโรงงานนั้นหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

ถ้าผู้ประกอบกิจการโรงงานไม่ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมายมีอำนาจ

สั่งปิดโรงงาน และให้มีผลเป็นการเพิกถอนใบรับแจ้งสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๒ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน) หรือมีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานจำพวกที่ ๓ (โรงงานประเภท ชนิด และขนาด ที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้)

(ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙)

๖. เพิ่มหมวด ๒/๑ ความรับผิดชอบทางแพ่ง

- กำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ดังนี้

๖.๑ กำหนดให้บทบัญญัติในหมวดนี้ไม่ลบล้างหรือจำกัดหน้าที่และความรับผิดชอบทางแพ่ง ที่บุคคลมีอยู่ตามบทบัญญัติในหมวดอื่นหรือของบทกฎหมายอื่น (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๔๔/๑)

๖.๒ กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดที่ลูกจ้าง หรือบุคคลใดในการควบคุมของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ได้กระทำให้ไปในการทำงานให้แก่ตน แต่ชอบที่จะได้ชดใช้จากบุคคลดังกล่าว เว้นแต่ตนจะมีส่วนผิดในการสั่งให้ทำการเลือกหาตัวบุคคล การควบคุม หรือการอื่นอันมีผลโดยตรงให้เกิดการละเมิดขึ้น (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๔๔/๒)

๖.๓ กำหนดให้โรงงานที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิตหรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่น หรือของรัฐเสียหาย ผู้ประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหาย ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ประกอบกิจการโรงงานหรือไม่ก็ตาม (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๔๔/๓)

๖.๔ กำหนดให้ในกรณีที่โรงงานก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคล สัตว์ พืช หรือ สิ่งแวดล้อม ถ้ารัฐได้รับความเสียหายเพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าช่วยเหลือ เคลื่อนย้าย บำบัด บรรเทา หรือขจัดความเสียหายให้เกิดการคืนสู่สภาพเดิมหรือสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพเดิม หรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินไม่มีเจ้าของหรือทรัพยากรธรรมชาติ หรือเป็นความเสียหายต่อทรัพย์สินของแผ่นดิน เมื่อได้รับคำร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายของรัฐดังกล่าวได้ (ร่างมาตรา ๗ เพิ่มมาตรา ๔๔/๔)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ

- กำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๑) (หลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้งของโรงงาน สภาพแวดล้อมของโรงงาน ลักษณะอาคารของโรงงานหรือลักษณะภายในของโรงงาน) (๒) (ลักษณะ ประเภทหรือชนิดของเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์หรือสิ่งที่ต้องนำมาใช้ในการประกอบกิจการโรงงาน) (๓) (การกำหนดให้มีคนงานซึ่งมีความรู้เฉพาะตามประเภท ชนิดหรือขนาดของโรงงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่หนึ่งหน้าที่ใดประจำโรงงาน) หรือ (๔) (หลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติตามกรรมวิธีการผลิตและการจัดให้มีอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใด เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนที่อาจเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน) หรือประกาศของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๕) (กำหนดมาตรฐาน และวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน) หรือ (๘) (กำหนดการอื่นใดเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน

เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน) หรือประกาศของรัฐมนตรีนว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมที่ออกตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการโรงงานมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงจนเป็นเหตุให้ทรัพย์สิน ประชาชน หรือทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้ศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนที่ศาลกำหนด แต่ต้องไม่เกิน ๑๐ เท่าของค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่าง ๆ เช่น ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม ผลประโยชน์ที่ผู้ประกอบการโรงงานได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ประกอบการ (ร่างมาตรา ๘)

จากนั้น นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ ได้กล่าวถึงสาระสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ไม่ครอบคลุมถึงโรงงานขนาดเล็ก ที่จะต้องขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ขาดการตรวจสอบและควบคุมจากหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น จึงกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้โรงงานขนาดเล็กที่มีแรงม้าของเครื่องจักรต่ำกว่า ๕๐ แรงม้า หรือมีคนงานน้อยกว่า ๕๐ คน ต้องขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้ เพื่อการควบคุม ตรวจสอบ และเพื่อความปลอดภัยของประชาชน

๒. การกำหนดบทลงโทษทางอาญาสำหรับโรงงานที่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยกำหนดโทษจำคุกและโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อป้องกันมิให้ผู้ประกอบการโรงงานฝ่าฝืนหรือละเมิดกฎหมาย และหาแนวทางหรือมาตรการป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอีกต่อไป ทั้งนี้ ที่ผ่านมามีการกำหนดโทษทางอาญาสำหรับโรงงานที่ฝ่าฝืนเป็นเพียงการเปรียบเทียบปรับโดยคณะกรรมการเปรียบเทียบปรับ เมื่อผู้ประกอบการโรงงานจ่ายค่าปรับเรียบร้อยแล้วโทษทางอาญาก็เป็นอันระงับไป โดยไม่มีการลงโทษจำคุกแต่อย่างใด จึงเป็นช่องว่างของกฎหมายทำให้ผู้ประกอบการโรงงานที่ไม่มีจรรยาบรรณอาศัยช่องว่างดังกล่าวละเมิดกฎหมายและสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเรื่อยมาโดยไม่มีการหาแนวทางหรือมาตรการป้องกัน เพราะคิดว่าการจ่ายค่าปรับนั้นคุ้มค่ากว่าการที่จะต้องจัดหาเครื่องจักร หรืออุปกรณ์มาใช้ในการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่ต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก

๓. การกำหนดความรับผิดทางแพ่ง ในกรณีที่เกิดความเสียหายเป็นผลมาจากโรงงาน ผู้ประกอบการโรงงานจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายอันเกิดจากโรงงานนั้น โดยให้อำนาจพนักงานอัยการฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนได้นั้น เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปอย่างรวดเร็ว และสามารถนำเงินค่าสินไหมทดแทนมาช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับความเสียหายได้ทันทั่วทั้ง

๔. การกำหนดให้โรงงานบางประเภทต้องทำประกันภัยกับบริษัทประกันภัยเพื่อเป็นการประกันความเสียหายที่เกิดจากโรงงาน และเป็นการรับประกันว่าผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบหรือได้รับความเสียหายจากโรงงานนั้นสามารถขอรับเงินเยียวยาหรือค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากบริษัทประกันภัยได้

๑.๒.๒ นายพชร จันทรวงทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเพื่อควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน (เพิ่มมาตรา ๘ (๙) และ (๑๐))

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมกรณีที่ผู้ประกอบการกิจการโรงงานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่หรือประกอบกิจการที่อาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อบุคคลหรือทรัพย์สิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙)

(๓) เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ประกอบการกิจการโรงงาน (เพิ่มหมวด ๒/๑ ความรับผิดชอบทางแพ่ง มาตรา ๔๔/๑ มาตรา ๔๔/๒ มาตรา ๔๔/๓ และมาตรา ๔๔/๔)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมโทษผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงตามมาตรา ๘ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๕)

เหตุผล

โดยพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีผู้รักษาการและอำนาจหน้าที่ของปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน กำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ประกอบการกิจการโรงงานและปรับปรุงบทกำหนดโทษ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น **นายพชร จันทรวงทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย** ได้กล่าวถึงสาระสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

เนื่องจากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้บังคับมากกว่า ๓๐ ปีแล้ว จึงมีบทบัญญัติบางประการที่ยังไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การประกอบกิจการอุตสาหกรรมในปัจจุบันและความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนากฎหมายให้ทันต่อยุคสมัยคือหัวใจของการสร้างสังคมที่มีความมั่นคงและความเป็นธรรม การปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ จึงถือเป็นการกิจสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อสร้างหลักประกันว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยจะดำเนินการควบคู่ไปกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชนและรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติให้ยั่งยืนสืบไป ทั้งนี้ เพื่อยกระดับการกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทยให้ก้าวสู่มาตรฐานใหม่ที่ปลอดภัยและมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้จะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ ดังนี้

๑. ประชาชนมีความปลอดภัยมากขึ้น เนื่องจากรัฐมีอำนาจสั่งหยุดหรือปิดโรงงานที่อาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อประชาชนได้

๒. สิ่งแวดล้อมได้รับการคุ้มครอง เนื่องจากโรงงานที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ต้องฟื้นฟูและแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้น

๓. ผู้เสียหายได้รับการชดเชยที่เร็วขึ้น เพราะร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้โรงงานต้องทำประกันภัยเพื่อเป็นการคุ้มครองความเสียหายและเป็นหลักประกันว่าผู้เสียหายจะได้รับการชดเชยค่าสินไหมทดแทน

๔. ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องร่วมชดเชยค่าเสียหายหากประชาชนในชุมชนได้รับความเสียหายทั้งต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินจากการประกอบกิจการโรงงานนั้น

๕. โรงงานมีมาตรฐานที่ชัดเจน ลดความเสี่ยงจากมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

ทั้งนี้ ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นเป็นหลักสากลที่สำคัญของกฎหมายสิ่งแวดล้อมคือ หลักการที่ว่า “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” หมายความว่า ผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบในต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูแก้ไขสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่ปล่อยให้เป็นการของสังคมหรือใช้เงินภาษีของประชาชนมาแก้ไขหรือเยียวยาความเสียหายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้บรรลุหลักการนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดสาระสำคัญจำนวน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ยกย่องมาตรฐานและสร้างหลักประกันด้วยระบบประกันภัย โดยการกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดมาตรฐานโรงงานหรือมาตรฐานสากลให้ครอบคลุมความรับผิดชอบต่อโรงงานที่มีต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้โรงงานบางประเภทที่มีความเสี่ยงสูงต้องทำประกันภัยเพื่อเป็นหลักประกันว่าเมื่อเกิดความเสียหายขึ้น ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจะได้รับการชดเชยอย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องรอผลการฟ้องร้องดำเนินคดีที่ใช้ระยะเวลายาวนานหลายปี

๒. เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายโดยให้อำนาจปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจสั่งหยุดกิจการโรงงานชั่วคราวหรือสั่งปิดโรงงานได้ทันทีหากพบว่ามี การฝ่าฝืนคำสั่งหรือการประกอบกิจการอาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อประชาชน ซึ่งบางกรณีกำหนดให้มีผลถึงขั้นเพิกถอนใบอนุญาตด้วย นอกจากนี้ ยังกำหนดให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจสั่งให้โรงงานที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตทำการแก้ไขความเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงกับสภาพเดิมเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานผลกระทบในการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้แก่รัฐ

๓. สร้างความเป็นธรรมโดยกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งให้ชัดเจน โดยเพิ่มหมวด ๒/๑ ความรับผิดชอบทางแพ่ง ซึ่งกำหนดหลักการสำคัญ คือ ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องร่วมรับผิดชอบในผลแห่งละเมิด ที่ถูกจ้าง หรือบุคคลในการควบคุมของผู้ประกอบกิจการโรงงานได้กระทำไปในการทำงานให้แก่ตน และในกรณีที่โรงงานก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของรัฐ ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนแม้ว่าความเสียหายนั้นจะไม่ได้เกิดจากความจงใจหรือความประมาทเลินเล่อก็ตาม

เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเกิดจากผู้เสียหายนั่นเอง โดยให้พนักงานอัยการสามารถฟ้องเรียกค่าเสียหายแทนประชาชนหรือแทนรัฐที่ได้รับความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมได้

๔. ยับยั้งการกระทำความผิดด้วยบทลงโทษที่หนักขึ้น โดยการกำหนดโทษทางอาญาให้สูงขึ้นสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง หรือประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎหมายกระทรวง ให้ระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๒.๓ นายขวาล พลเมืองดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน ได้แถลงถึงหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังต่อไปนี้

(๑) เพิ่มบทนิยามคำว่า “โรงงานอันตราย” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจออกกฎกระทรวงของรัฐมนตรีเพื่อควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง)

(๓) กำหนดหน้าที่ของโรงงานในกรณีที่มีการตรวจสอบโรงงานหรือเครื่องจักร และกำหนดประเภทของบุคคลที่มีสิทธิเข้าร่วมสังเกตการณ์และเสนอความเห็นได้ (เพิ่มมาตรา ๙ วรรคห้า)

(๔) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตจัดตั้งโรงงานให้แก่ผู้ประกอบการโรงงานจำพวกที่ ๓ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒)

(๕) กำหนดอายุใบอนุญาต (เพิ่มมาตรา ๑๔)

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอต่ออายุใบอนุญาต (เพิ่มมาตรา ๑๕)

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การแสดงใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาต (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๓)

(๘) กำหนดระยะเวลาให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการกรณีมีการเปลี่ยนแปลงชื่อโรงงานหรือชื่อผู้ประกอบการ (เพิ่มมาตรา ๒๔ วรรคสอง)

(๙) แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๒ หรือโรงงานจำพวกที่ ๓ ภายในเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือเขตนิคมอุตสาหกรรมซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๐ วรรคสอง)

(๑๐) กำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบการโรงงาน และอำนาจของรัฐมนตรี (เพิ่มมาตรา ๓๒/๑)

(๑๑) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

(๑๒) กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเข้าตรวจสอบโรงงานและเครื่องจักร และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าร่วมสังเกตการณ์และเสนอความเห็นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ (เพิ่มมาตรา ๓๖/๑ และมาตรา ๓๖/๒)

(๑๓) เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง (เพิ่มหมวด ๒/๑)

(๑๔) แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัตินี้ (แก้ไขเพิ่มเติมหมวด ๓ บทกำหนดโทษ)

เหตุผล

โดยที่ภายหลังการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า ยังคงมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันโดยเฉพาะการควบคุมการประกอบกิจการที่มีความเสี่ยงและมีความเป็นอันตรายโดยสภาพของการประกอบกิจการนั้นอันเป็นผลอันเนื่องมาจากการที่ไม่มีบทบัญญัติที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิของประชาชนและชุมชนในการร่วมแสดงความคิดเห็นหรือร่วมตรวจสอบการประกอบกิจการของเอกชนและการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ขัดจำกัดในการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ขัดจำกัดเกี่ยวกับการเยียวยาและฟื้นฟูความเสียหายหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ขัดจำกัดเกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ขัดจำกัดในการกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องมีหน้าที่ในการรายงานวัตถุอันตรายของวัตถุอันตรายที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์ ขัดจำกัดในการกำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการผลิตมีไว้ในครอบครองปล่อย^๖หรือเคลื่อนย้ายมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม และขัดจำกัดเกี่ยวกับบทกำหนดโทษทางอาญาและโทษทางปกครองในการลงโทษผู้กระทำความผิด จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

จากนั้น นายชวาล พลเมืองดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน ได้กล่าวถึงสาระสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ที่ผ่านมาได้เกิดเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำความผิดของผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ขาดความรับผิดชอบ ไม่ยึดหลักธรรมาภิบาลในการประกอบกิจการ สะท้อนให้เห็นว่าพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอที่จะกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมได้ โดยพบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จำนวน ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติฉบับนี้ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

ในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน การกำกับดูแล และการตรวจสอบโรงงานไม่มีบทบัญญัติมาตราใดที่กำหนดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาออกใบอนุญาตให้มีการจัดตั้งโรงงานในเขตพื้นที่หรือชุมชนที่อาศัยอยู่ ไม่มีการรับฟังความคิดเห็นหรือความต้องการของประชาชน รวมทั้งชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่มีสิทธิร่วมตรวจสอบผู้ประกอบกิจการโรงงานและเจ้าหน้าที่ ตลอดจนไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการโรงงานให้ประชาชนได้รับทราบ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงกำหนดให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการควบคุม และตรวจสอบโรงงาน ดังนี้

๑.๑ กำหนดให้ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาต และโรงงานที่ขอใบอนุญาตจะต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างทั่วถึง หากเป็นการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานอันตราย ผู้อนุญาตจะต้องรับฟังความคิดเห็นและจัดให้มีการออกเสียงประชามติ

^๖ วรรคตอนตามที่ปรากฏในบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายชวาล พลเมืองดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาชน กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ของประชาชนในพื้นที่หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย ทั้งนี้ หากประชาชนมีข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะประการใดก็สามารถนำมากำหนดเป็นเงื่อนไขให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องปฏิบัติเป็นพิเศษไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

๑.๒ กำหนดให้ต้องแสดงข้อมูลใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานไว้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบของประชาชน

๑.๓ กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานการผลิต การมีไว้ในครอบครอง การปล่อยหรือเคลื่อนย้ายมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม หรือที่เรียกว่า “หลักการ PRTR (Pollutant Release and Transfer Register)” โดยให้รายงานต่อปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะให้รับทราบและเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบของประชาชน

๑.๔ กำหนดเพิ่มสิทธิของประชาชนในการเข้าร่วมตรวจสอบโรงงานร่วมกับเจ้าหน้าที่รัฐในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เฝ้าระวังหรือภาคีตรวจสอบควบคู่ไปกับหน่วยงานรัฐ

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติฉบับนี้ขาดการตรวจสอบผู้ประกอบกิจการโรงงานอย่างเข้มงวด

การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน จากเดิมที่กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องต่ออายุใบอนุญาตและตรวจสอบสภาพโรงงานทุก ๕ ปี แต่ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ใช้บังคับ การตรวจสอบการประกอบกิจการโรงงานกลับผ่อนปรนลง ไม่มีข้อกำหนดให้เจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบการประกอบกิจการโรงงานเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งไม่มีการแยกประเภทโรงงานทั่วไปกับโรงงานอันตรายออกจากกัน และมีการจำกัดอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ลง ดังนั้น จึงควรเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบการประกอบกิจการโรงงานให้มากขึ้น ดังนี้

๒.๑ เพิ่มบทนิยามคำว่า “โรงงานอันตราย” เพื่อแยกโรงงานอันตรายที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ออกมาโดยเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อการกำกับดูแล

๒.๒ กำหนดให้โรงงานอันตรายต้องรายงานแหล่งที่มาที่ไปของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเป็นประจำทุกเดือน

๒.๓ กำหนดให้โรงงานทั่วไปต้องต่อใบอนุญาตประกอบกิจการทุก ๔ ปี และโรงงานอันตรายต้องต่อใบอนุญาตประกอบกิจการทุก ๒ ปี และต้องมีการปรับปรุงดูแลโรงงานให้ได้มาตรฐานก่อนที่จะต่อใบอนุญาตประกอบกิจการ

๒.๔ ภายหลังจากที่โรงงานประกอบกิจการครบ ๖ เดือนแล้ว ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบโรงงานอีกครั้งหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่าโรงงานได้ประกอบกิจการตามที่ได้ขออนุญาตไว้หรือไม่ รวมถึงให้เจ้าหน้าที่และชุมชนสามารถเข้าไปตรวจสอบโรงงานอันตรายได้ทุก ๑ ปี

๒.๕ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่สามารถเข้าไปในโรงงานได้ตลอดเวลา จากเดิมที่กำหนดให้เข้าไปในโรงงานได้เฉพาะในเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเท่านั้น

๒.๖ เพิ่มแรงจูงใจในการลดค่าธรรมเนียมประกอบกิจการโรงงานสำหรับโรงงานที่ต้องการย้ายเข้าไปอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมการจัดโซนนิ่งอย่างเป็นระบบ

๒.๗ กำหนดให้โรงงานต้องแสดงเลขที่ใบอนุญาตประกอบกิจการไว้หน้าโรงงาน เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบ

ประเด็นที่ ๓ พระราชบัญญัติฉบับนี้ขาดมาตรการในการดำเนินการกับโรงงานที่ไม่มีความรับผิดชอบ

เนื่องจากบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มีอัตราโทษที่น้อยเกินไป โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเปรียบเทียบปรับ และเมื่อจ่ายค่าปรับแล้วก็ปล่อยตัวไปไม่มีการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมจึงทำให้ผู้ประกอบการกิจการโรงงานไม่เกรงกลัว และกระทำความผิดซ้ำ ๆ นอกจากนี้ยังไม่มีบทบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่ง ทำให้การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบของโรงงานต้องใช้งบประมาณของประเทศที่มาจากภาษีของประชาชน ดังนั้น จึงควรแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนี้

๓.๑ ปรับปรุงบทกำหนดโทษให้มีความเข้มข้นขึ้น เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม จากเดิมที่เป็นเพียงการลงโทษเปรียบเทียบปรับทางอาญา โดยเพิ่มโทษปรับทางปกครองสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรฐานประกอบกิจการโรงงานโดยคิดเป็นอัตราร้อยละของรายได้จากการประกอบกิจการในปีนั้น ๆ

๓.๒ เพิ่มความรับผิดชอบทางแพ่งเพื่อให้โรงงานมีหน้าที่รับผิดชอบเยียวยาปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงานนั้น

๓.๓ กำหนดให้โรงงานต้องทำประกันภัยเพื่อรับผิดชอบต่อกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ประชาชนหรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๔ กำหนดมาตรฐาน และวิธีการที่ผู้ประกอบการโรงงานต้องรับผิดชอบต่อชุมชน

๒. การอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังจากผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติได้เสนอร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับต่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ได้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

(๑) ปัญหาที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ทั่วประเทศ เช่น เหตุการณ์ความไม่ปลอดภัยและสารเคมีรั่วไหล เช่น เหตุการณ์บริษัท ไทยออยล์ จำกัด ทำน้ำมันดิบรั่วไหลใส่ทะเลสาบใน ปี ๒๕๕๖ เหตุไฟไหม้โรงงานเหล็กของบริษัท ชิน เคอ หยวน สตีล จำกัด ที่จังหวัดระยอง ในปี ๒๕๖๗ เหตุไฟไหม้โรงงานสารเคมี บริษัท หมิงตี้ เคมีคอล จำกัด ที่จังหวัดสมุทรปราการ เหตุไฟไหม้โรงงานกระดาษทิชชูที่จังหวัดสระบุรี เหตุไฟไหม้ถังเก็บสารเคมีและโรงงานระเบิดในมาบตาพุด เหตุการณ์โรงงานเก็บปุ๋ยระเบิดที่บ้านมูโนะ จังหวัดนราธิวาส และเหตุไฟไหม้โรงงานวินโพรเสสที่จังหวัดระยอง ซึ่งมีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังพบมลพิษและของเสียจากโรงงาน เช่น กลิ่นสารเคมี น้ำเสียที่ไหลลงสู่แหล่งน้ำจนเป็นสาเหตุที่ทำให้น้ำเน่าและสัตว์น้ำตายเป็นจำนวนมาก ฝุ่นละออง PM 2.5 และฝุ่นละออง PM 10 การลักลอบปล่อยของเสียในเวลากลางคืน การทิ้งกากอุตสาหกรรมอันตราย และมลพิษทางเสียง

(๒) ผู้ประกอบกิจการโรงงานขาดความรับผิดชอบและโรงงานไม่มีมาตรฐานในการประกอบกิจการ เช่น โรงงานบางแห่งแอบผลิตหรือเปลี่ยนวิธีผลิต ปกปิดข้อมูล ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด

(๓) ปัจจุบัน พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้มีการยกเลิกการจำกัดอายุใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ทำให้โรงงานได้ใบอนุญาตครั้งเดียวและใช้ได้ตลอดไปโดยไม่ต้องผ่านการตรวจสอบก่อนต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายเดิมที่ก่อนมีการแก้ไขเพิ่มเติม ที่กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต้องต่ออายุใบอนุญาตทุก ๕ ปี นอกจากนี้ จำนวนเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการประกอบกิจการโรงงานก็มีจำนวนไม่เพียงพอ เช่น จังหวัดสมุทรสาครมีเจ้าหน้าที่ ๘ คน แต่ต้องทำหน้าที่ตรวจสอบโรงงานจำนวนประมาณ ๖,๖๒๘ แห่ง จังหวัดระยองมีเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการประกอบกิจการโรงงาน ๑ คน แต่ต้องทำหน้าที่ตรวจสอบโรงงานจำนวนประมาณ ๓๙๒ แห่ง และการเข้าตรวจสอบยังถูกจำกัดเฉพาะในช่วงเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเท่านั้น ทำให้ไม่สามารถดำเนินการกับโรงงานที่ลักลอบปล่อยของเสียในเวลากลางคืนได้

(๔) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีบทลงโทษไม่รุนแรงพอที่จะทำให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่กระทำการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้เกรงกลัว

(๕) พระราชบัญญัตินี้ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและท้องถิ่น ทำให้ประชาชนไม่สามารถปกป้องทรัพย์สินของตนเองได้ และท้องถิ่นไม่สามารถจัดการปัญหาได้อย่างถาวร

(๖) ปัญหา Third Party กล่าวคือ กรมโรงงานเป็นผู้อนุญาต ตรวจสอบ และสั่งปิดโรงงานด้วยตนเอง ทำให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) และขาดความโปร่งใส

๒.๒ ควรเพิ่มบทนิยามศัพท์คำว่า “โรงงานอันตราย” และกำหนดมาตรการกำกับดูแลพิเศษ เช่น การรายงานวัตถุประสงค์รายเดือน และมาตรการป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจในการออกกฎกระทรวงเพื่อควบคุมมาตรฐานโรงงานและความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งควรกำหนดให้มีระบบพักใช้ใบอนุญาตก่อนการสั่งปิดโรงงาน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรมยิ่งขึ้น

๒.๓ ร่างพระราชบัญญัตินี้มีการจำกัดอายุใบอนุญาตและการตรวจสอบการประกอบกิจการโรงงานที่เข้มงวดขึ้น โดยกำหนดให้ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมีวันหมดอายุ โรงงานทั่วไปต้องต่ออายุใบอนุญาตทุก ๔ ปี และโรงงานอันตรายต้องต่ออายุใบอนุญาตทุก ๒ ปี พร้อมทั้งบังคับให้มีการตรวจสอบเป็นประจำทุกปี และให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าตรวจสอบโรงงานได้ตลอดเวลาไม่จำกัดแค่ช่วงเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อแก้ไขปัญหากลักลอบปล่อยของเสียในเวลากลางคืน

๒.๔ การเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและท้องถิ่นในร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมตรวจสอบโรงงานกับเจ้าหน้าที่รัฐ โดยเฉพาะเมื่อมีการร้องเรียนและเปิดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ก่อนการออกใบอนุญาตหรือต่ออายุใบอนุญาต และเพิ่มอำนาจและบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำกับดูแล ตรวจสอบโรงงานต่าง ๆ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่จะทราบปัญหามากที่สุด และควรกำหนดให้

ผู้ประกอบการกิจการโรงงานต้องรายงานบัญชีการเคลื่อนย้ายสารพิษ (PRTR) และเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้ประชาชนเข้าถึงได้ตลอดเวลา เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและให้ชุมชนใช้ข้อมูลในการป้องกันตนเอง

๒.๕ ควรเพิ่มบทลงโทษผู้ประกอบการโรงงานและเพิ่มมาตรการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการประกอบกิจการโรงงาน เพื่อให้ผู้ประกอบการโรงงานเกรงกลัวและตระหนักถึงความรับผิดชอบและควรกำหนดให้ผู้ประกอบการโรงงานต้องทำประกันภัย เพื่อคุ้มครองความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม หรือมีกองทุนสิ่งแวดล้อมสำหรับชดเชยเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายอย่างทันที โดยไม่ต้องรอการดำเนินคดีที่ยาวนาน รวมทั้งควรกำหนดให้เจ้าของกากอุตสาหกรรมต้องรับผิดชอบต่อจนกว่าจะกำจัดกากอุตสาหกรรมเสร็จสิ้น ตลอดจนควรกำหนดให้รัฐสามารถฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายได้เต็มจำนวนด้วย

๒.๖ ควรกำหนดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ต้องตรวจสอบโรงงานให้เพียงพอกับจำนวนโรงงาน หรือใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่

๒.๗ การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ในการสั่งพักหรือสั่งปิดโรงงานต้องเป็นธรรมและมีวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งผู้ประกอบการโรงงานหรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ประกอบการกิจการโรงงาน

๒.๘ ควรให้หน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้ามามีส่วนร่วมและมีอำนาจในการลงโทษโรงงานที่ปล่อยมลพิษเกินมาตรฐานที่กำหนด

๒.๙ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาอุตสาหกรรมกับการคุ้มครองคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม และยกระดับแนวคิดเรื่องธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

๓. การตอบชี้แจง

- ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๓ ฉบับ ไม่ได้ตอบชี้แจง

๔. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ เมื่อวันพุธที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ทั้ง ๓ ฉบับพร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียง ๔๑๗ เสียง ไม่รับหลักการ ไม่มีงดออกเสียง ๒ เสียง และไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มี และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการฯ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่เสนอโดย นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นหลักในการพิจารณา มีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

๑. ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระในคราวการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ
เมื่อวันพุธที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=68R7Z>

๒. ใบแทรกแก้ไขบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=4CWN3>

๓. ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายพชร จันทรวงทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งเป็นเอกสารแนบระเบียบวาระในคราวการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ
เมื่อวันพุธที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=JTFGC>

๔. ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายชวาล พลเมืองดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคประชาชน กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(ยังมิได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร)

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=YKJJE>

๕. เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโรงงาน
(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ของสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎร ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง)
เป็นพิเศษ เมื่อวันพุธที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=ESX0B>

๖. บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓
ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ
เมื่อวันพุธที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=VE0S4>

๗. บันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๖ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๘
(สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ
เมื่อวันพุธที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๘
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=2O61Z>

๘. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=ON8RE>

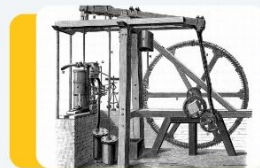

สรุปสาระสำคัญ ของร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(นายอัครเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

1. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้ การประกอบกิจการที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของประชาชน หรือภัยสิน ประโยชน์สาธารณะ รวมทั้ง อาจกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นโรงงานจำพวกที่ 3 (โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้)

2. เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกต้องปฏิบัติตามในเรื่อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 กำหนดให้มีมาตรฐานโรงงานหรือมาตรฐานสากล
- 2.2 กำหนดให้มีหน่วยงานเฉพาะภายในกระทรวงอุตสาหกรรม
- 2.3 กำหนดให้โรงงานบางชนิดหรือบางประเภทตามมาตรา 7 ต้องทำประกันภัยกับผู้รับประกันภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกันภัย

3. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมมีอำนาจประกาศกำหนดให้ท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง เป็นเขตประกอบการอุตสาหกรรม

4. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ประกอบการโรงงานจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 37 โดยไม่มีเหตุอันควร หรือในกรณีที่ปรากฏว่าการประกอบกิจการของโรงงาน จะก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ใน โรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานให้ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม มอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วน เป็นการชั่วคราว และปรับปรุงแก้ไขโรงงานนั้นหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

5. กำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ประกอบการโรงงาน

6. แก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอัศรเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรครวมไทยสร้างชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- : ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายพชร จันทรวงทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคเพื่อไทย กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
- : ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายชวาล พลเมืองดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พรรคประชาชน กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
(ยังมีได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร)
- : ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
(เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับที่มีการแก้ไข)
กับร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายอัศรเดช วงษ์พิทักษ์โรจน์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
ร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายพชร จันทรวงทอง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)
และร่างพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายชวาล พลเมืองดี กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

<https://qr.senate.go.th/sh/f/?k=LYQK0>

โปรดแตะที่ URL

ข้อ ๑๑๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ
เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว
ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณาอนุญาตให้คณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภา
คณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้น
คณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี
เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้วเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้
และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว
ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน
ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิก
ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒